

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 357/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SMSCREDITS s. r. o., Dlhá 95C, Žilina, zastúpenej advokátskou kanceláriou HRONČEK & PARTNERS, s. r. o., Národná 10, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Hronček, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Národnej banky Slovenska v konaní vedenom pod sp. zn. 6170/2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť SMSCREDITS s. r. o. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SMSCREDITS s. r. o., Dlhá 95C, Žilina (ďalej

len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátskou kanceláriou HRONČEK & PARTNERS, s. r. o., Národná 10, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Hronček, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Národnej banky Slovenska v konaní vedenom pod sp. zn. 6170/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka podala 29. mája 2015 Národnej banke Slovenska žiadosť o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), o ktorej sa koná v napadnutom konaní.

Rozhodnutím Národnej banky Slovenska č. k. ODB-6170/2015-20 z 27. mája 2016 (ďalej len „rozhodnutie z 27. mája 2016“) bola v prvom stupni v súlade s § 29 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“) žiadosť sťažovateľky zamietnutá.

Proti rozhodnutiu Národnej banky Slovenska z 27. mája 2016 podala sťažovateľka 14. júna 2016 rozklad, prostredníctvom ktorého sa domáhala, aby Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodla o podanom rozklade podľa § 32 ods. 1 zákona o dohľade nad finančným trhom a zrušila citované rozhodnutie Národnej banky Slovenska a vec vrátila tomuto orgánu na nové konanie.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že o rozklade nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu rozhodnuté, a to aj napriek tomu, že ide o vec, ktorá má zásadný vplyv na výkon jej činnosti. V tejto súvislosti argumentuje, že povinnosťou Národnej banky Slovenska bolo podľa § 20 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch o žiadosti rozhodnúť v lehote

3 mesiacov od podania žiadosti, najneskôr do 12 mesiacov. Dôsledkom nečinnosti Národnej banky Slovenska je sťažovateľka v právnej neistote, pričom rovnako nepriaznivo sa uvedená nečinnosť Národnej banky Slovenska dotkla aj výkonu jej podnikateľskej činnosti, ktorú prestala vykonávať, čím jej následne vznikla škoda.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka podala 10. marca 2017 sťažnosť podľa § 3 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), ktorá však nebola zo strany Národnej banky Slovenska v zmysle § 13 ods. 1 zákona o sťažnostiach vybavená do 60 pracovných dní. Sťažovateľka v tomto kontexte namieta, že Národná banka Slovenska si opätovne *„nesplnila svoju zákonom ustanovenú povinnosť, čím ako orgán verejnej moci, ktorému je zverené rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, opätovne porušuje svoju povinnosť postupovať bez zbytočných prietáhov“*.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že podaním sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach vyčerpala všetky „zákonné prostriedky na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov... a preto sa sťažovateľ obracia na Ústavný súd Slovenskej republiky s cieľom poskytnutia ochrany jeho právam“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Národnej banky Slovenska v napadnutom konaní, prikáže Národnej banke Slovenska, aby v napadnutom konaní konala bez zbytočných prietáhov v súlade so zákonom o dohľade nad finančným trhom a prizná sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 € a úhradu trov konania v sume 5 841,62 €.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje stratou predpokladaného zisku zo svojej podnikateľskej činnosti, ktorú bola nútená prestať vykonávať, a rovnako aj investíciou finančných prostriedkov do vykonávania podnikateľskej činnosti na marketingové a iné aktivity.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti sa ústavný súd v prvom rade sústredil na posúdenie postavenia Národnej banky Slovenska v rámci sústavy orgánov verejnej moci. Vychádzajúc zo sťažnosti totiž sťažovateľka zastáva názor, že vo veci namietaných zbytočných priesťahov v napadnutom konaní Národnej banky Slovenska je daná právomoc ústavného súdu. Sťažovateľka napáda postup Národnej banky Slovenska pri výkone jej právomocí podľa zákona o dohľade nad finančným trhom v spojení so zákonom o spotrebiteľských úveroch.

Za podstatné pre záver, či je vo veci sťažovateľky daná právomoc ústavného súdu, je posúdenie otázky, či napádaný postup Národnej banky Slovenska možno považovať za výkon verejnej správy. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu verejnú správu charakterizuje to, že sa vykonáva vo verejnom záujme, pričom pojem verejná správa označuje buď činnosť, alebo inštitúcie, ktoré túto správu vykonávajú (PL. ÚS 19/98). Navyše, pojem verejná správa je podľa názoru ústavného súdu pojem širší ako termín štátna správa, ktorá je iba zložkou verejnej správy (I. ÚS 178/04).

Národná banka Slovenska je podľa názoru ústavného súdu pri výkone právomocí udeliť povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení so zákonom o dohľade nad finančným trhom, celkom nepochybné orgánom verejnej správy. Verejný záujem pri výkone činnosti Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad finančným trhom možno identifikovať zo samotného zákona o dohľade nad finančným trhom a prostredníctvom ním identifikovaného cieľa zákona, ktorým je zaistenie stability finančného trhu ako celku, ako aj bezpečné a zdravé fungovanie finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany finančných spotrebiteľov a iných klientov na finančnom trhu a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže (§ 1 zákona o dohľade nad finančným trhom).

Postavenie Národnej banky Slovenska ako orgánu verejnej správy nepriamo potvrdzuje aj § 33 ods. 1 zákona o dohľade nad finančným trhom, podľa ktorého zákonnosť právoplatných rozhodnutí a postupu Národnej banky Slovenska vo veciach dohľadu je preskúmateľná správnym súdom podľa osobitného zákona (§ 177 – § 193 Správneho súdneho poriadku).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Národnej banky Slovenska v napadnutom konaní

S prihliadnutím na už vyslovený predbežný záver ústavného súdu o postavení Národnej banky Slovenska ako orgánu verejnej správy ústavný súd považuje za potrebné

najprv poukázať na svoju doterajšiu (už ustálenú) judikatúru vo veciach, v rámci ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom orgánov verejnej správy (obdobne porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd už vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 317/04 zdôraznil, že „Prostredníctvom ustanovenia § 250t Občianskeho súdneho poriadku poskytuje zákonodarca fyzickým osobám a právnickým osobám právnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach pred orgánmi verejnej správy, pokiaľ tieto nekonajú bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že sú v konaní nečinné.“.

Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 189/07 ústavný súd výslovne uviedol: „Ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa sťažovatelia nemôžu domáhať v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v prípade, že prietahy v konaní orgánu verejnej správy (pozemkového úradu) nenamietali podaním žaloby v správnom súdnictve podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku – pozn. ústavného súdu). Nepodanie žaloby v správnom súdnictve sťažovateľmi sa považuje za nevyužitie všetkých možných prostriedkov nápravy, v dôsledku čoho Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na konanie.“ K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 400/2012, keď opätovne konštatoval, že „rozhodovanie o nečinnosti orgánov verejnej správy, a teda aj o ochrane základných a iných práv, porušenie ktorých môže byť dané nečinnosťou správneho orgánu, je zverené všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva“.

Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podrobnejšie upravujú § 242 až § 251 Správneho súdneho poriadku. Z § 242 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, pritom jednoznačne vyplýva, že žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Z uvedených ustanovení Správneho súdneho poriadku možno vyvodiť záver, že na ne možno v plnom rozsahu aplikovať judikatúru ústavného súdu uplatňovanú vo vzťahu k v súčasnosti už neplatnému a neúčinnému § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, teda judikatúru, ktorá vzhľadom na subsidiaritu právomoci ústavného súdu vylučuje, aby ústavný súd poskytoval ochranu namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), ku ktorému malo dôjsť postupom orgánov verejnej správy.

V zmysle príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku je tu, vzhľadom na skutočnosť, že konanie pred orgánom verejnej správy stále trvá, daná právomoc správneho súdu, a preto právomoc príslušného súdu v správnom súdnictve preskúmať nečinnosť orgánu verejnej správy vylučuje právomoc ústavného súdu (m. m. I. ÚS 410/2011, II. ÚS 183/2010).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Národnej banky Slovenska v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy postupom Národnej banky Slovenska v napadnutom konaní

Sťažovateľka súčasne namieta aj porušenie svojho základného práva podnikat' a vykonávať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy postupom Národnej banky Slovenska v napadnutom konaní.

Sťažovateľka však namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy argumentačne zjavne spája s namietaným porušením svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za uvedených okolností sú závery, ku ktorým ústavný súd dospel vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v plnom rozsahu aplikovateľné aj na túto časť sťažnosti. Aj túto časť sťažnosti preto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018